30

భయం

సుద్దుల పద్దయ్య అసలు పేరేమో గాని అతను గొల్లసుద్దులు చెప్పటం వల్ల ఇంటి పేరు 'సుద్దులు'గా ముద్ర పడిపోయింది. అతను ఎక్కడివాడో తెలీదు గానీ, అక్కడికి వచ్చిన ముహూర్తం మాత్రం చాలా గొప్పదనే చెప్పాలి. ఎంచేతనంటే అతన్ని ఆ వూళ్ళో అభిమానించని వ్యక్తి లేడు. రెండోది – అతను గొల్లసుద్దులు చెప్పి పొట్ట నింపుకోవడమేగాక కాస్తో కూస్తో పొలంకూడా సంపాదించుకున్నాడు. అది పద్దయ్య పొదుపు వల్లనేగాని కళ ప్రభావం కాదనే అభిప్రాయంకూడా వుందనుకోండి. అది వేరే విషయం.

ఆ సుద్దుల పద్దయ్య ఏకైక పుత్రుడే సుద్దుల మల్లయ్య.సుద్దులు తనకు కూడు పెట్టినా, కొంతలో కొంత కూడబెట్టినా కొడుకు మల్లయ్య మాత్రం తనూ సుద్దులు చెప్పుకు బతకరాదని పద్దయ్య కోరిక. అతను పెద్ద చదువులు చదువుకోవాలనీ, పెద్ద ఉద్యోగం చేస్తే చూడాలనీ పేరాస పడేవాడు పద్దయ్య. పద్దయ్యకు చదువుపైన ఒకటే మమకారం. కొడుకు గొప్పవాడు కావాలనే తాపత్రయం మల్లయ్యని మల్లేశ్వరరావుగా మార్చిందేగాని చదువుమాత్రం ఒంటబట్టలేదు. అందుకు కారణం అతని తెలివి తక్కువ తనమూ కాదు. చదువు పట్ల శ్రద్ధ లేకపోవటమూ కాదు. అతను కాలేజీలో చదివిన కాలం అలాంటిది. విద్యార్థి ఉద్యమాలు సామాజిక స్థితిగతుల వైపు మొగ్గు చూపుతోన్న రోజులు. అంచేతనే కడుపు కూటికి మార్గాలు వెతుక్కుంటూ కాలేజీనే పట్టుకు వేళ్లాడలేకపోయాడు. కాలేజీ కేంపస్ వదిలి ప్రపంచంవైపు పరుగులు తీసేడు. జైలు వాసం చేసేడు. లాఠీ దెబ్బలు తిన్నాడు. నది ఉరుకులూ పరుగులూ మాని సముద్రంలో కల్సి ప్రశాంతంగా వున్నట్లు ప్రస్తుతం వూళ్లో స్థిరపడ్డాడు మల్లేశ్వరరావు.

*   *   *

రక్తంలో అగ్నికణం వుండాలేగాని అది ఎప్పుడో అప్పుడు భగ్గున మండి మంటలు

రేపకమానదు. అతని రక్తంలోని అగ్నికణం ఎన్ని సార్లు భగ్గుమందో ఎన్ని వుద్యమాలనీ వుద్రిక్తతల్నీ లేపిందో మనకి అప్రస్తుతం. ప్రస్తుతం మల్లేశ్వరరావు ఊగి పోతున్నాడు. అగ్గి మీద గుగ్గిలంలా మండిపోతున్నాడు.కొడుకు మనసెరిగిన తల్లి ఏం మూడిందోనని భయపడి వూరిమీద పడింది. మధ్యలో సుబ్బిగాడు తగిలేడు.

"మల్లిగాడు ఏం జేత్తన్నాడు పెద్దమ్మా?" అనడిగేడు.

"ఏం జేత్తాడో ఏమో! కారాలూ మిరియాలూ నూర్తన్నాడు పొద్దున్నుంచీ" అన్నది ముసిల్ది.

సుబ్బిగాడు వెళ్లేప్పటికి కారాలూ, మిరియాలు కాదుగాని కత్తినూర్తున్నాడు మల్లేశ్వర్రావు.

"ఏంట్రా మల్లీ అంత అడావుడిగా కత్తి నూర్తన్నావు?" అనడిగేడు.

మల్లేశ్వర్రావు మాట్లాడలేదు. ఒకసారి సుబ్బిగాడి వైపు చూసేడు. అతని కళ్ళు చింత నిప్పుల్లా కణకణ లాడ్తున్నాయి. తెల్లటి మొగం జేగురు రంగుగా మారిపోయింది. అపర నరసింహావతారంలా వున్న అతన్ని చూసి హడిలి పోయేడు సుబ్బిగాడు. మిత్రుడి సంగతి అతనికి బాగా తెల్సు. ఆ రోజు ఎవరికి ఏం మూడుతుందోనని భయపడిపోయాడు సుబ్బిగాడు.

"ఏంటిరా మల్లీ ఏమైంది?" అనడిగేడు మళ్లీ.

కత్తి నూరటం మాని

"నీకు చెప్పాలా?" అనడిగేడు అతని ముఖంలోకి సూటిగా చూస్తూ.

"చెప్పమనేగదా?"

"నీకు చెప్పినా ఒకటే కుక్కకీ నక్కకీ చెప్పినా ఒక్కటే."

"పోనీలే! నేన్ను కుక్కనో, నక్కనో అనుకో. ఏం జరిగిందో చెప్పు."

"నీకు జరిగిన అవమానానికి నాకైతే నిద్ర పట్టడం లేదుగాని, నువ్వు మాత్రం హాయిగా తిని నిద్రపోతున్నావు."

"నాకేమయింది?" అని ఆశ్చర్యంగా అడిగేడు సుబ్బిగాడు.

"ఓహో, అప్పుడే మర్చిపోయేవా? అవున్లే! మన జాతి లక్షణమే అంత. తిట్టినా కొట్టినా మర్నాడే మర్చిపోతాం. ఉమ్మేస్తే తుడుచుకు వెళ్లిపోతాం. అయినా నీకు మచ్చలు వీపుమీదకదా వున్నది, కన్పించవులే!!"

సుబ్బిగాడు నిట్టూర్చేడు. తనకు జరిగింది అవమానం అని సుబ్బిగాడు ఎరగడు. ఏదో చిన్న దొంగతనం చేసేడు. అందుకు శిక్ష అనుభవించానని అనుకుంటున్నాడే గాని దొర వీపు పగల గొట్టి గాయాలకి ఆవకాయ వూట రాయిస్తే అతడు

అవమానంగా భావించలేదు. అది తన ఒక్కడికే జరిగింది కూడాకాదు. తను ఎరిగినప్పట్నుంచీ జరుగుతూనే వుంది. ఊళ్లో వున్న పేదా సాదా అందరూ దొర దగ్గర చాకిరీ చేస్తున్న వాళ్లే. కాస్తో కూస్తో పొలంలోంచి చాటుమాటున తెచ్చుకుంటున్నవాళ్లే. అందుకు ఈ మాదిరి శిక్షలు తప్పటంలేదు. అయినా మర్చిపోయి దొరగారి పొలంలో ఎవరి పన్లు వాళ్లు చేసుకుంటూనే వున్నారు. కాని ఈ శిక్ష ఇంత ఘోరమైందీ, అమానుషమైందీ అని ఒక్కరూ భావించి ఎరుగరు. ఏదో దొరలు ఇంత తిండి పెడ్తున్నారు, వాళ్ళు తిట్టినా కొట్టినా భరించాలి అని మాత్రమే అనుకునేవారు. సుబ్బిగాడిది కూడా అదే అభిప్రాయం.

"తప్పు చేసానుగదా మరి!" అన్నాడు మెల్లగా.

"ఏవిట్రా నువు చేసిన తప్పు?"

"కొబ్బరికాయ దొంగతనం చేయటం తప్పుగాదామరి?"

"ఒక్క కొబ్బరి కాయ. మహా అయితే దాని ఖరీదు ఒక్క రూపాయి. కాని నీకు వేసిన శిక్ష? భరించరానిది. వెలకట్టలేనిది. ఆత్మాభిమానాన్ని రూపాయి పైసలతో విలువ కట్టలేవు."

"ఎంతయినా దొంగతనం దొంగతనమేగా?"

"కావచ్చును. నువ్వు తెచ్చుకున్న ఓ రూపాయి విలువగల కొబ్బరి కాయనే నువ్వు దొంగతనం అని అనుకుంటున్నావు. కాని ఎంత విలువైన నీ శ్రమని వాడు దొంగిలిస్తున్నాడో నీకు తెల్సునా? అసలైన దొంగవాడు. నువ్వు కాదు"

"అదెలాగ?" అనడిగేడు అమాయకంగా.

"బేష్.. ఎలాగని అడుగుతున్నావు. చాలా సంతోషం. అసలదీ అడక్కుండా, అడిగి తెల్సుకుందామనే జిజ్ఞాస లేకుండా తమకు తాము అర్పితం అయిపోయే మన 'అలగా జనం' అనేక మంది వున్నారు. వాళ్లలో నువ్వూ ఒకడివి కానందుకు ఆనందమే. అయితే విను మరి చెప్తాను..."

"..... ....."

"నువు రోజూ పన్లోకి ఎప్పుడు వెళ్తావు?"

"కోడి కూసాక"

"తిరిగి ఇంటికెప్పుడొస్తావు?"

"చీకటి పడ్డాక"

"ఇలా నెలా ముప్పై రోజులూ చేసే చాకిరీకి నీకు ముట్టే జీతం ఎంత?"

"రెండు బస్తాల ధాన్యం"

"నీకిచ్చే రెండు బస్తాల ధాన్యం, నీవు పని చేసే పది రోజుల శ్రమ విలువకి మాత్రమే సమానం. నెల రోజులు నువు పొలంలో పని చేస్తే ఆరు బస్తాల ధాన్యానికి సమానమైన శ్రమ ఖర్చవుతుంది. కాని నీకు ముడుతున్నది పది రోజుల శ్రమ వేతనం మాత్రమే. అంటే ఇరవై రోజుల నీ శ్రమని జమిందారు దొంగిలిస్తున్నాడన్న మాట! ఇలా మన శ్రమని దోచుకునే వాళ్లు ధనవంతులవుతున్నారు. మనం మరింత పేదవాళ్లమవుతున్నాం. ఇప్పుడు చెప్పు. ఎవడు దొంగ?"

"అమ్మో! ఇందులో ఇంత తిరకాసుందా?" అని నోరు వెళ్లబెట్టేడు సుబ్బిగాడు.

"అంతేకాదు. అప్పుడప్పుడూ నీ పెళ్లాం పిల్లలు చేసే ఉచిత చాకిరీ కూడా వుంటుంది. ఇది శారీరకమైన దోపిడీ. వాళ్లు మానసికంగా కూడా మనల్ని దోచుకుంటున్నారు. మనల్ని ఎప్పుడూ వాళ్లు పేరు పెట్టి పిలవరు. 'ఒరే' అనో లేక పేరుకి వెనక 'గాడు' చేర్చోగాని పిలవరు. మన పెళ్ళాల్నీ పిల్లల్నీ 'ఏమే' అని తప్ప పేరు పెట్టి పిలవరు. వాళ్ల కుక్కల్ని పేరు పెట్టి పిలుస్తారు. కాని మనకీ పేర్లున్నాయని మర్చిపోతారు. ఇలా పోగొట్టుకుంటోన్న అభిమానానికి విలువ కట్టగలవా?"

"... అంచేత. నువు చేసింది దొంగతనం కానేకాదు. అయినా చేయని దొంగతనానికి శిక్ష అనుభవించేవు. ఇది అక్రమం, అన్యాయం అంటాన్నేను."

"నేనూ అంటాను. కాని మనం చేయగలిగింది ఏవిటిచెప్పు?"

"ఎందుకు చేయలేం? తల్చుకుంటే ఏమైనా చేయగలం. కనీసం నువు చేసింది దొంగతనం కాదు. నీకు రావల్సిన దాంట్లో కొంత తీసుకునే ప్రయత్నం మాత్రమే. అదైనా చెప్పగలవా? కాని చెప్పవు. జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని ఎదిరించవు. తిరగబడవు. అందుకే వాళ్ళ ఆగడాలకి అంతులేకుండా పోతోంది..."

"... నేను మాత్రం ఈ అక్రమాల్ని సహించను. ఇవాళ అటో ఇటో తేల్చేస్తాను" అన్నాడు మల్లేశ్వర్రావు తీక్షణంగా.

"అంటే..."

"ఇన్నాళ్లనించీ మన వీపులు పగల గొట్టిన ఆ చెయ్యి నరికేస్తాను. ప్రతి మంచి పనికీ ఒక బలి తప్పదంటారు. అవసరం అయితే ఉరి కంబమెక్కి హాయిగా ప్రాణాలర్పిస్తాను. అంతేగాని వాణ్ని ప్రాణాలతో ఒదల్ను."

ఆమాటలు పూర్తికాకముందే లేచి పరుగెత్తేడు సుబ్బిగాడు.

"అయ్యబాబోయ్! ఆళ్ల దగ్గిర తుపాకులున్నాయి బాబో. మల్లిగాణ్ని కాల్చి సంపేత్తారు బాబో.." అంటూ దారి పొడుగునా అరుస్తూ పరుగెత్తేడు.

* * *

మిట్ట మధ్యాహ్నం దొరగారి బంగ్లా దొడ్లో, గాదెల వాకిట్లో ఎండ చిటపట లాడే సమయం.

మండుటెండలో మనిషిని నిలబెట్టి వీపు మీద చర్మం చినిగిపోయేలా టేకు తోకతో చితకబాది ఆ గాయాలమీద ఆవగాయవూట పూస్తే ఎంత నరకమో వూహించుకుంటున్నాడు మల్లేశ్వర్రావు ఇంట్లో కూర్చొని.

బయటి నించి పిలుపు వచ్చింది.

జమిందారు మోచేతి నీళ్లు తాగే ముగ్గురు బంట్లు అతన్ని తీసుకు పోయేందుకు వచ్చేరు.

మల్లేశ్వర్రావు వాళ్లని చూసి మళ్లీ ఇంట్లోకి వెళ్లేడు. పంచె బిగించి కట్టుకున్నాడు. కత్తి చర్మం తొడుగులో పెట్టి మొలలో పెట్టుకున్నాడు. కనబడకుండా పొడుగుచొక్కా వేసుకుని వాళ్ళ వెంట వేళ్లేడు.

అలవాటు ప్రకారం అందరూ దొరగారి కోర్టులో హాజరై వున్నారు. చెక్క కుర్చీ మీద గుమాస్తా పంతులు కూర్చొని తీర్పు చెప్పేందుకు సిద్ధంగా వున్నాడు. పక్కన బల్లమీద మరో పది మంది వూరి మోతుబరులు చుట్టలు వెలిగించుకుని వినోదం చూసేందుకు ఆసక్తిగా ఎదురు చూస్తున్నారు.

మల్లేశ్వర్రావు వచ్చి నిలబడ్డాడు.

అందరిలా అతని ముందున్న పెద్దలకు చేతులెత్తి దణ్ణం పెట్టలేదు. దీనంగా ముఖంపెట్టి వారి దయకోసం యాచించలేదు. వీరుడిలా నిర్భయంగా నిల్చున్నాడు. పెద్దల ముఖాలు చిన్నవీ కళ్లు ఎర్రవీ చేసుకున్నారు.

మల్లేశ్వర్రావు చలించలేదు.

ఎదురుగా ఖాళీ కుర్చీ వుంది. పక్కన పొడుగాటి టేకు కొరడా, పెద్ద గిన్నెలో ఆవగాయ వూట సిద్ధంగా వున్నాయి.

"అయ్యగారెందుకో ఇంకా ఆసనం స్వీకరించలేదు" అనుకున్నాడు మల్లేశ్వర్రావు.

పంతులు విచారణ ప్రారంభించేడు.

"ఏరా మల్లిగా..." అంటూ మొదలెట్టేడు.

"నా పేరు మల్లేశ్వర్రావు. ఆ పేరుకు ముందు 'ఏరా' అని గాని, వెనక 'గాడు' అని గాని చేరిస్తే నేను సహించను. మరోసారి అలా పిలిస్తే 'ఏరా పంతులూ' అని నిన్ను కూడా పిలవాల్సి వస్తుంది" అన్నాడు.

పంతులు రాపడిపోయేడు. వీపుమీద పట పటా ఫేము బెత్తంతో వాయించేసినట్లని పించింది. కాస్సేపటివరకూ పళ్ళు కొరుకుతూ ఏమీ మాట్లాళ్లేకపోయేడు.

అయినా ఇంకెంత సేపులే! కాగల పని గంధుర్వులే చేస్తారు, అని సరిపెట్టుకుని

"కొబ్బరి కాయలు తీసేవా?" అనడిగేడు.

"లేదు. తీయటానికి ప్రయత్నించాను."

"కాని, ఇంతలోనే మా మనుషులు..."

"మీ మనుషులు కాదు. దొరగారి మనుషులు"

"ఆ ... అదే వాళ్ళు పట్టుకున్నారు. అవునా?"

"అవును"

"అందుకుశిక్ష ఏవిటో తెల్సా?"

"దొంగతనం చేస్తే శిక్షేవిటో తెల్సు. చేయటానికి ప్రయత్నిస్తే ఏవిటి శిక్షో ఇప్పుడు తెల్సుకోవాలి."

"దానికీ అదే శిక్ష..." అని సాధ్యమైనంత కటువుగా అనేందుకు ప్రయత్నించేడు పంతులు. కాని పలుకులు మాత్రం సాధువుగానే వచ్చేయి.

"ఊ... చొక్కా విప్పేయండ్రా"

ఎనుబోతుల్లాంటి ముగ్గురు మనుషులు ముందుకు వచ్చేరు.

"ఆగండి..."

అని బంగ్లా లోపల్నుంచి విన్పించింది.

"పంతులుగారూ.. అతన్ని వెళ్లిపొమ్మనండి."

"అది చిన్న దొరగారి గొంతుకేనా" అని కాస్సేపు అనుమాన పడ్డారు అక్కడి పెద్ద మనుషులు. అవునని తేల్చుకున్నాక ఆశ్చర్యపోయేరు. టికెట్టు లేకుండా సినిమా చూద్దామని వస్తే కరెంటు పోయినట్లయింది వాళ్లకు.

"అయ్యా...." అంటూ మొదలెట్టేడు పంతులు.

"ఆపండి మీ వాదన. అతన్ని వెళ్లిపొమ్మనండి."

ఈసారి కొంచెం కటువుగా విన్పించేయి మాటలు. అది ఆజ్ఞ, తిరుగులేని ఆజ్ఞ.

అటే చూస్తూ నుంచున్నాడు మల్లేశ్వర్రావు.

మాటలే గాని మనిషి ముందుకు రావటం లేదు.

"ఊ... వెళ్లమనండి..."

విన్పిస్తూనే ఉంది. వెళ్లమని చెప్పాల్సిన అవసరం లేకపోయింది పంతులికి.

ఒక్కసారి అందరివైపూ చూసేడు మల్లేశ్వర్రావు. కడసారిగా దొరగారి ఖాళీ కుర్చీ వైపు కూడా చూసేడు. అందరికీ విన్పించేలా-

"చిన్న దొరా... బతికి పోయావు" అంటూ బయటికి వెళ్లిపోయాడు.

ఆ న్యాయస్థానానికి అదే ఆఖరి రోజు.

(ఆంధ్రజ్యోతి దినపత్రిక 7-1-1990)